

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2017. október 20.

**EGÉSZSÉGÜGY
ISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

**Útmutató a vizsgázók teljesítményének értékeléséhez
(az értékelő tanárok részére)**

Ha a zárt jellegű feladatoknál (teszt) az összes lehetséges választ megjelöli a vizsgázó, nem kap pontot.

Ha a javítási-értékelési útmutatóban szereplő **megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többletválaszok számával a pontszámot csökkenteni kell.** A feladatokra kapott pontszám nem lehet negatív.

- Tévedés esetén helyes megoldásnak csak a vizsgázó egyértelmű javítása fogadható el.

- **A dolgozatban előforduló esetleges megoldási hibákat, tévedéseket kérjük, feltűnően jelöljék!**

- **Fogalom meghatározása esetén** a megoldásban **aláhúztuk az ún. kulcsszavakat.** Maximális pontszám csak akkor adható, ha a **kulcsszavak** maradéktalanul szerepelnek a vizsgázó megoldásában. A feladat részmegoldása esetén, ha erre lehetőség van, akkor az adott feladat javítási/pontozási útmutatójában található meg a részpont értéke.

- **A csillaggal (*) jelölt feladatoknál** több helyes megoldás is lehetséges, mint amennyit a feladat utasításában megoldásként elvárt. Ezeknél a feladatoknál a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de **tartalmában azonos, egyéb helyes megoldás is elfogadható** a ponthatáron belül.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Teszt jellegű feladatok

1. Húzza alá az igaz állításokat!

4 pont

- 1. Aki helyesen lélegzik, könnyebben mozog.**
2. Aktív pihenés az alvás.
- 3. A rendszeres edzés csökkenti a vércukorszintet.**
- 4. A gerincharát ágy lapos és kemény.**
5. Passzív pihenés, amikor a végzett munkát másfajta tevékenység váltja fel.
- 6. Serdülőkorban gyakori probléma a gerincferdülés.**
7. Nagyobb súlyfelesleg esetén célszerű futással kezdeni a rendszeres edzést.
8. Természetes immunitás a védőoltás.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

2. Írjon **I** betűt az igaz állítások, és **H** betűt a hamis állítások mellé!

6 pont

Az onkológia a tumoros megbetegedésekkel foglalkozó tudomány.	I
A félheveny betegségek hat hétnél is tovább tartanak.	H
A piknikus típusú emberek hajlamosak az érzelmeszedésre.	I
Tartós fájdalom esetén a beteg sajátos testtartást vesz fel.	I
A magas láz nem okozhat idegrendszeri tüneteket.	H
A fájdalom mérésére használható a vizuális analóg skála.	I

(Helyes válaszonként 1 – 1 pont adható.)

3. Az alábbi feladatban tüneteket soroltunk fel.

6 pont

Karikázza be azokat, amelyek az objektív tünetek közé tartoznak!

1. hányinger
2. láz
3. fejfájás
4. hidegrázás
5. szapora pulzus
6. magas vérnyomás
7. vadászkutya-fekvés
8. dobverőujj
9. rossz közérzet
10. levertség
11. szédülés
12. fájdalom

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

4. Húzza alá a felsoroltak közül az egészségi állapotot befolyásoló tényezőket! 3 pont

1. stressztűrés
2. táplálkozás
3. növényzet
4. talaj
5. genetika
6. levegő páratartalma

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

5. Párosítsa az izmokat működésük szerint latin megfelelőjükkel! 5 pont
Írja a számokat a megfelelő betűhöz!

- A. hajlító
- B. feszítő
- C. közelítő
- D. távolító
- E. szűkítő

1. abductor
2. sphincter
3. flexor
4. adduktor
5. extensor

A: 3. B: 5. C: 4. D: 1. E: 2.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

6. Különböző bőrelváltozásokat soroltunk fel. 6 pont
Csoportosítsa az elváltozásokat a megadott szempontok szerint!

- A. csalángöb
- B. hólyag
- C. sipoly
- D. folt
- E. heg
- F. fekély

Elsődleges elemi jelenségek: **A, B, D**

Másodlagos elemi jelenségek: **C, E, F**

(Helyes válaszonként 1 – 1 pont adható.)

7. A következő feladat a sebellátásra vonatkozó állításokat tartalmaz. 7 pont
Írja a számok mellé az ellátás helyes sorrendjének megfelelő betűt!

- A. Sérült végtag nyugalomba helyezése.
- B. A felesleges, szorító ruházat eltávolítása.
- C. A sérült nyugalomba helyezése.
- D. A seb környékének fertőtlenítése.
- E. A seb környékének megtisztítása.
- F. Sebfedés steril gézlappal.
- G. Gézlap rögzítése pólyamenetekkel.

1.: C 2.: B 3.: E 4.: D 5.: F 6.: G 7.: A

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

8. Írjon **I** betűt az igaz állítások, és **H** betűt a hamis állítások mellé! 5 pont

A tejelválasztást két hormon befolyásolja: a prolaktin és az oxitocin.	I
A helyes szokások kialakításában a személyes példamutatás elengedhetetlen.	I
A nagykutacs 12 hónapos kor körül záródik.	H
A három hónapos csecsemő kezét nézegeti, játszik vele.	I
Az anyatej kellő mennyiségben tartalmaz K- és D-vitamint.	H

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

9. Húzza alá az igaz állításokat! 3 pont

1. **Hallássérült beteg esetén érthetően, artikuláltan beszéljünk.**
2. Hypoxia esetén a beteg bőre piros.
3. **A váladék távozását segítő módszer a mellkasütögetés.**
4. Túlfolyásos inkontinencia esetén fizikai terhelés hatására csepeg a vizelet.
5. **A maghőmérséklet a szervezet belső hőmérséklete.**
6. A székrekedés oka lehet a bőséges rostfogyasztás.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

10. Írjon x jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz, vagy hamis az állítás! 5 pont

Állítások	Igaz	Hamis
Formaldehid gázzal sterilizálhatók a gumi- és a többször használható eszközök.	x	
Az ápolási viziten az osztály valamennyi dolgozója részt vesz.		x
Enterális táplálás során a tápanyagbevitel intravénásan történik.		x
A kondomkatéter férfiak számára kialakított külső vizeletelvezető rendszer.	x	
Nyújtott hátfekvésben a beteg párna nélkül vagy lapos párnán fekszik.	x	

(Helyes válaszonként 1 – 1 pont adható.)

Rövid választ igénylő feladatok

11. A gyógyszereléskor több fontos szabályt kell betartani. 4 pont
Egészítse ki a gyógyszerelésre vonatkozó „öt irányelvet”!

- megfelelő betegnek
- **megfelelő gyógyszert**
- **megfelelő mennyiségben**
- **megfelelő módon**
- **megfelelő időben**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

12.* Határozza meg a decubitus fogalmát, sorolja fel a stádiumait (szakaszait)! 10 pont
Nevezzen meg nyolc hajlamosító tényezőt!

Fogalma:

Tartós nyomás hatására létrejött körülírt szövetelhalás.

Stádiumai:

- **bőrpír**
- **hámhiány**
- **üszkösödés**
- **szövetelhalás**

Hajlamosító tényezők:

- **mozgáskorlátozottság**
- **alultápláltság**
- **vérkeringési zavarok**
- **cukorbetegség**
- **lázás állapot**
- **inkontinencia**
- **kövértség**
- **bőrbetegségek**
- **életkor**
- **pszichés állapot**

(Fogalomra 2 pont; stádiumok helyes sorrendben 1-1 pont; hajlamosító tényezőknél két helyes válaszra 1-1 pont adható.)

13.* A gyulladáshoz számos tünet jellemző. 5 pont

Sorolja fel a gyulladáshoz jellemző tüneteket! Írjon ötöt!

- pirosság**
- duzzanat**
- meleg tapintat**
- fájdalom**
- funkciókárosodás**
- emelkedett fehérvérsejtszám**
- gyorsult vérsejtsüllyedés**
- láz**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

14. Egészítse ki a vegetatív idegrendszer hatására vonatkozó táblázatot! 5 pont

Írja az üres négyzetekbe a hatásnak megfelelő változást!

Szervek	Szimpatikus hatás	Paraszimpatikus hatás
Szív	fokozott működés	csökkent működés
Vérnyomás	emelkedik	csökken
Gyomor- és bélműködés	csökken	fokozódik
Pupilla	tágul	szűkül
Hörgők	tágulnak	szűkülnek

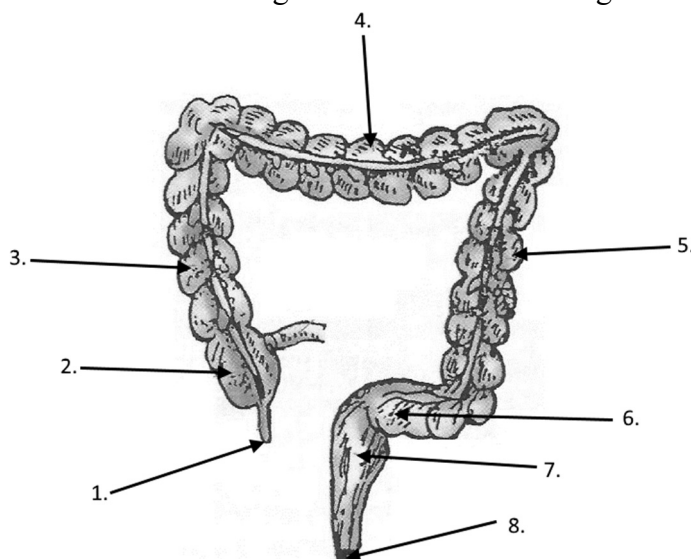
(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

15.* A megelőzés fontos részét képezik a szűrések. 4 pont
Nevezzen meg négy gyakoribb szűrővizsgálatot!

- **tüdőszűrés**
- **nőgyógyászati rákszűrés**
- **emlődaganat szűrése**
- **prosztatatarák szűrése**
- **diabetes mellitus szűrése**
- **magas vérnyomás szűrése**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

16.* Az ábrán a vastagbél látható. Nevezze meg a vastagbél számmal jelzett részeit! 4 pont

- 1. féregnyúlvány**
- 2. vakbél**
- 3. vastagbél felszálló szakasza**
- 4. vastagbél haránt szakasza**
- 5. vastagbél leszálló szakasza**
- 6. szigmabél**
- 7. végbél**
- 8. végbélnyílás**

(A kép forrása: Kardos Lídia Anatómia élettan tankönyv 174. oldal a vastagbél szakaszai)

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

17.* Határozza meg, milyen kóros anyagokat tartalmazhat a széklet! Írjon négyet! 4 pont

- **nyálka**
- **genny**
- **vér**
- **emésztetlen ételdarabok**
- **férgek**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

18.* Soroljon fel olyan tényezőket, amelyek rákkeltő hatásúak lehetnek! 2 pont
Írjon négyet!

- **kémiai vegyületek**
- **vírusok**
- **sugárzások**
- **mechanikai és hőhatások**
- **táplálkozási szokások**
- **környezeti hatások**
- **öröklődés**

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

19.* Határozza meg a gyermekkori hospitalizáció fogalmát! 1 pont

Fogalma:

Tünetegyüttes, mely akkor keletkezhet, amikor a gyermek huzamosabb ideig kórházban tartózkodik.

(A helyes fogalommeghatározásra 1 pont adható.)

20. Soroljon fel gyakoribb különleges vérzéseket! Írjon hármat! 3 pont

- **orrvérzés**
- **vérzés a fülből**
- **vérzés a szájüregből**
- **fogmedri vérzés**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

21. Egészítse ki az alábbi, a szívbillentyűk működésével kapcsolatos mondatokat! 2 pont

A szívbillentyűk a véráramlás . . . **irányát** . . . szabályozzák. Megakadályozzák a vér
. **visszaáramlását**. a kamrákból a **pitvarok** felé, illetve a
nagyartériákból a **kamrák** felé.

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

22.* Írja le a gondozó személyével szemben támasztott követelményeket! 3 pont
Írjon hatot!

- **megértő**
- **jó kapcsolatteremtés**
- **empatikus**
- **jó kommunikációs készség**
- **magas színvonalú szakmai tudás**
- **jó megfigyelőképesség**
- **megbízhatóság**
- **elfogadás**
- **etikus magatartás**
- **alkalmazkodóképesség**

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

23.* Határozza meg, mi a pulzoximetriás vizsgálat célja! 2 pont

Alkalmazásával meghatározható az artériás vér yörösvérsejtjeiben levő haemoglobin oxigéntelítettsége.

(A helyes fogalommeghatározásra 2 pont adható.)

24.* Nevezzen meg egy fizikális lázcsillapítási módot! 1 pont

- **hűtőfürdő**
- **törzsborogatás**

(Helyes válaszra 1 pont adható.)